

Referat fra økologigruppemøte 26.9.2019, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Stig Nordli (Hurdal, leder for gruppa), Liv Dervo (Nannestad), Tor Fodstad (Eidsvoll), Estrella Fernandez (Akershus fylkeskommune), Hedvig Sterri (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Kjersti Enger Dybendal (Ullensaker), Henrik Langbråten (Nes) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Ada Engødegård (Østre Toten),

Merknader: Som vedlegg til innkallingen fulgte: i) Utkast til brev om vegsalting. ii) Oversikt over FSC-høringen og vårt innspill. iii) Foreløpige resultater fra COWI. iv) Siste versjon av brosjyre fisk – veikrysning. v) Oppsummering av innspillsrunden på brosjyre fisk – veikrysning. vi) Siste versjon av brosjyre beitedyr – drikkeplass. vii) Utkast anskaffelse overvåking 2020 og 2021, del 1 + 2. Og viii) Utdrag fra Vann-Nett over alle VF i Huvo. For øvrig var det i innkallingen lenket til div. andre dokumenter som det også er lenker til i dette referatet.

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (22.1.19) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøtet 4.4.19. • Huvo-notat om båtseptikikanlegg i Hurdalssjøen, Vorma og Glomma (lenke). • Oppfølgingen/resultat av høringen på FSC-skogstandard. • Brevet fra Huvo til Mattilsynet, bestillingen derfra til VKM og deres rapport nå (lenke) om kvikksølv i ferskvannsfisk og kostholdsråd. • Ny bekymringsmelding vedr. sluttavvirkning og sedimenter ut i bekk. • Bekymringsmelding om traktor/sprøyteutstyr der vann tas direkte fra Risa. • Behovet for nytt møte/hvordan involvere referansegruppa inn i 2. planperiode. • Fylkesmannen og Miljødirektoratet jobber med kurset om innlegging og bruk av Grunnforurensningsdatabasen. Hedvig orienterte om at det nå sendes ut brev til kommunene på en foreløpig veiledning, og eget kurs settes opp nærmere jul. • Høringen på frivillig manøvreringsreglement er utsatt fra GLB sin side (lenke). • Bakterier inn i vannforvaltningen. Fagtreff Tekna/Norsk Vannforening 14.10: lenke. • Miljøgifter i vannforvaltningen: Fagtreff Tekna/Norsk Vannforening 4.12: lenke • Kantsoneseminar Tekna/NMBU. 23.9 lenke. Det anbefales å se gjennom. • Liv orienterte kort fra seminaret om restaurering av vassdrag og våtmarker 16.-17.9 (lenke). • Ny veileder fra NVE om kantsoner. Lenke. • NMBU (ved Jonathan Coleman) starter opp nytt forskningsprosjekt om kantsoner og mengden insekter i vassdrag. • NINA-rapp. om hydromorfologisk kartlegging er ferdig (lenke). • Rapp. om kunstgressbaner fra Leira-Nitelva anbefales (lenke.) • EU-Direktiv: Forbud mot 10 produktgrupper av plast innen juni 2021: (lenke). • VO + FM + FK har vært på befaring Skottland i sommer. Hovedtiltak der: Replanting av trær og habitatjusteringer/remeandring og etablering av små dammer. • Nasjonal VO-samling med FM og FK i nov. i Voss. Erfaringsutveksling. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Møte 26.8. med FM, FK, VO og VRM om 2. planperiode og VRU-møtet 16.9. • Miljøringen. Nettverk for forurenset grunn og sedimenter (lenke). • Forslag (per 2018) til (ny) metode for klassifisering av hydromorfologisk tilstand i norske elver (lenke). • Estrella orienterte om et InterReg-prosjekt om mikroplast, der hun representerer fylkeskommunen. Prosjektet starter nå, og avsluttes i 2021. 	
3	<p>Huvo – problemkartlegginger/prosjekter</p> <p>Helge orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Status miljøgiftkartlegging i Hurdal (lenke), Nannestad (lenke), Eidsvoll (lenke) samt Andelva og Stensbyåa. Foreløpige resultater mottatt fra COWI. Utkast kommer med det første. • Øvrige tidligere problemkartlegginger, som planlegges sammenstilt senere. • Lista over VF med tidligere notert oppfølgingsbehov for miljøgiftkartlegging som kan tas videre inn i 2.-planperiode. • Oppfølging av HyMo tiltakene (Honsjøen, Lysjøen, Andelva, Hegga og Gjødingelva). Brev ble sendt ut til samarbeidspartnerne, og det er kun for Lysjøen at det er gitt tilbakemelding om at konkret tiltaksoppfølging ønskes igangsatt så snart som praktisk mulig. For de andre vi har kontaktet, er oppfatningen at videre diskusjoner kan tas neste år. • Det ble orientert om at demningen i Hurdalselva (Hurdal Verk Folkehøgskole) har brast/ødelagt, noe som hindrer all oppgang av fisk både i fjor og i år. Dameier er i gang med å vurdere opprettende tiltak/ny demning. Huvo har hatt møte/befaring sammen med ECO-Energi og dameier. • Huvo har sendt epost til regulant/kraftprodusent med oppfordring om å videreføre serien på overvåking av fisk i de 3 store elvene til Hurdalssjøen. • Lista over tidligere noterte VF med behov for HyMo-tiltak videre inn i 2.-planperiode ble gjennomgått i møtet. Tas inn i temamøte med NVE/FM/FK/VRM den 18.10. • Genkartlegging av ørreten i Hurdalssjøen. Svar mottatt fra GLB/ECO-Energi at de anser det som en forvaltningsoppgave, og ikke knyttet til reguleringen. Har ikke fått svar/prisoverslag fra NMBU enda. • Orientering om sommerens elektrofiske. Foreløpige resultater er klare. Huvo-notat utarbeides etter årsskiftet, og data legges inn i artsdatabanken. • Både lang og kort versjon av video fra Øyangen-prosjektet. <p>Kjersti orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ullensaker kommunes oppfølging av tønnene i Transjøen. De er nå i gang med en bestilling om dykking/detaljkartlegging. • Mastergraden om fiskedød i Risa (lenke) er avsluttet. En ny M.Sc.-student har startet opp der de forrige måtte avslutte. Den nye har hovedfokus på arealene fra sørsiden. <p>Stig orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indikativ utsjekk av DDT fra tidligere planteskole. Kommunen har nå startet en bestilling. • Kommunen har fått en oppgave med å legge ned/rive den gamle demningen i Damtjenn (VF-1571-R). Vannet har vært i nedsenket tilstand lenge, og tiltaket har ingen betydning ift. vannforskriftens krav/tiltaksoppfølging. <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Miljøgifter – oppfølging av de 5 prøveplanene:</u> <ol style="list-style-type: none"> a) Kommunene trenger 2 ukers frist på innspill før Huvo gir samlet tilbakemelding til COWI. b) Helge sender utkastene til økologigruppa så snart vi mottar dem fra COWI. c) Nødvendig oppfølging av miljøgiftutredningene ift. evt. nye tiltak i Vannnett og arbeidsplanen i Huvo tas fortløpende, og selve oppfølgingsbehovet diskuteres i neste møte. 	<p>Stig, Liv, Tor/Solveig, Helge Helge, Stig</p>

	<p>2. <u>Miljøgifter – annen oppfølging:</u></p> <p>a) Soferudtjern. Huvo mener at oppfølgingen mht. fisk pt. er mangelfull, men overlater til FM å foreta den endelige konklusjonen.</p> <p>b) Oppfølging av mulig krigsetterlatenskaper i Hersjøen og Sandtjern bør inn.</p> <p>c) Huvo avventer rolleavklaring, konkrete tiltak og evt. egnet metodikk for evt. videre oppfølging av mikroplast.</p> <p>3. <u>Hydromorfologi – videre oppfølging:</u></p> <p>a) Lysjøen: Stange Almanning bør være søker også for tilskudd på vannmiljøtiltak, men Huvo bør stille seg bak søknaden og bistå med det praktiske. Huvo bør også ta initiativ til et møte med dem, Stange JFF, Eidsvoll FS, FM, FK, Stange og Eidsvoll kommuner i forkant.</p> <p>b) Hurdalselva: Huvo bør ta initiativ til et (åpent) møte, sammen med Hurdal kommune, om oppstart på «Utredning av flaskehals i Hurdalselva», og fremme søknad om dette til Miljødirektoratet (frist 15.1.2020). Invitere gr.e., JFF/FA, regulant evt. m.fl. Spør ECO-Energi i forkant om et evt. samarbeid/finansiering. Tentativt søke om 250.000, og legge inn 50.000.- fra Huvo som egenfinansiering, i tillegg til annen personalmessig innsats.</p> <p>c) For Andelva er det naturlig at kraftprodusent/regulant følger opp selv, men Huvo kan bistå om de ønsker.</p> <p>d) For Hegga og Gjødingelva, samt Honsjøen bør Huvo ta initiativ til møter om videre oppfølging våren 2020.</p> <p>e) I tillegg løftes inn HyMo-tiltak i 2. planperiode for Øyangen, Store Svartungen, Andelva-vedlikeholdnedtapping, Hurdalssjøen og Vorma samt ift. veier for Langtonbekken, Stensbyåa, Tømtebekken og Nessa.</p> <p>f) Økologigruppa mener at dersom det kommer en ny forespørsel fra NMBU om å bidra med nye 25.000,- for å dekke kostnadene til den nye M.Sc.-oppgaven, bør Huvo stille seg positiv.</p> <p>g) Huvo bør kunne ta en rolle og en viss kostnadsdekking dersom det blir aktuelt å legge ut passive prøvetakere (DGT el.l.) i Risa i mai/juni (dvs. i perioden der M-Sc.-studenten er ferdig, og fiskedøden har forekommet).</p> <p>4. <u>Genetikk storørreten</u> i Hurdalssjøen tas inn som et nytt tiltak til 2. planperiode.</p> <p>5. <u>Video Øyangenprosjektet</u>. Økologigruppa mener at begge videoene nå er så gode at de kan ferdigstilles, og legges ut på www.huvo.no, etter siste detalj-justering.</p> <p>6. <u>Brosjyrene skogsbilvei-bekk, og drikkeplass for beitedyr</u> anses for klare til produksjon, men sistnevnte ferdigstilles i hovedsak av faggruppe landbruk. Gruppa anbefaler å velge «Illustratørene» som leverandør på tegningene. Siste detaljer tas av Stig og Helge videre.</p>	<p>Hedvig</p> <p>Helge, Hedvig</p> <p>Helge, Tor</p> <p>Helge, Stig</p> <p>Helge, Stig</p> <p>Helge</p> <p>Helge</p> <p>Helge, Stig og faggruppe landbruk</p>
4	<p>Status tiltaksrettet overvåking</p> <p>Resultatene hittil for 2019 ble raskt gjennomgått.</p> <p>Forslag til nytt anbud for 2020-2021 fulgte innkallingen, og ble diskutert.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <p>a) Det gjøres ikke flere endringer for siste del av denne perioden enn høyst nødvendig.</p> <p>b) Forslagene til endringer i utkastet støttes, med følgende justeringer: i) Fristen for vann-miljø i 2021 settes til 10.12. ii) Vekting pris/kvalitet settes til: 35/65 %. iii) NO3/NH4 tas ikke inn nå, bortsett fra at NH4 tas inn i Hersjøen.</p> <p>c) Forslagene til framdriftsplan støttes.</p> <p>d) Anbudet klargjøres nå av Stig, Hedvig og Helge. Deretter via innkjøpsrådgiver i Nannestad før det legges ut.</p> <p>e) Invitasjon til å inngi tilbud sendes ut bredt.</p> <p>f) Gjennomgangen av innkomne tilbud begrenses og overlates primært til: Hedvig, Helge, Stig og Tor, men alle i gruppa er velkomne til å være med om de ønsker.</p>	<p>Stig, Hedvig, Helge. Helge. Stig, Hedvig, Tor, Helge.</p>
5	<p>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak</p> <p><u>Hurdal kommune. Stig orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunen er nå i gang med anskaffelse for å sjekke ut DDT-restene i løpet av 	

	<p>2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den gamle demningen i Damtjenn skal fjernes/legges ned. • For øvrig er kommunens oppfølginger belyst i sak 3. <p><u>Eidsvoll kommune. Tor orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er gitt innspill til rulleringen av kommuneplanen om områdene ved Gullverket. • For øvrig er kommunens oppfølginger belyst i sak 3. <p><u>Ullensaker kommune. Kjersti orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det skal graves/legges rør som krysser Gudmundsbekken. Hensyn til fisk, bunndyr mm. er spilt inn til prosjektavdelingen. • For øvrig er kommunens oppfølginger belyst i sak 3. <p><u>Nes kommune. Henrik orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er avdekket eldre forurensing (olje) ifm bygging av ny skole. Det følges nå opp, ikke problematisk ift. påvirkning på vassdrag. • Bortsett fra Vormå (jf. sak 3), er det ingen tiltaksoppfølging fra Nes kommune side i denne gruppa pt. • Tematikken rundt «miljøvennlig erosjonssikring i Vormå» ble diskutert i gruppa, og bruken av kokosmattar o.l. og påfølgende revegetering ble oppfattet som gode avbøtende tiltak der erosjonssikring anses for å være nødvendig og konkret søknad foreligger. <p><u>Fylkesmannen i Oslo og Viken (FMOV). Hedvig orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det nye fylkesmannsembetet er operativt. • Vassdragskalkingene planlegges videreført inn i 2. planperiode omtrent som nå, men det har vært noe ulik praksis i Akershus, Buskerud og Østfold som nå må harmoniseres. • FM reviderer for tiden alle tiltakene i Vann-Nett som de er sektormyndighet for. • FM skal hente inn data fra Vann-miljø til Vann-nett nå i høst. Erfaringsmessig kreves mye manuell kvalitetssikring og justering i etterkant. • For øvrig er temaene belyst i sak 3 og 4. <p><u>Akershus fylkeskommune. Estrella orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inngenting spesielt å referere, utover det som er belyst i sak 3. 	
6	<p>Oppdatering av tiltaksanalyse/vannforvaltningsplan</p> <p>Helge orienterte kort fra møtet 26.8.19 og informasjon fra VRM om videre prosess for planperioden 2022-2027. Økologigruppa har et særskilt ansvar for å spille inn ønskede endringer/kvalitetssikre for egen kommune på temaene: inndeling av VF, typologi, påvirkninger, miljømål, miljøtilstand og tiltak (innen økologigruppas ansvarsområde). Foreløpige forslag til endringer/nye tiltak ble diskutert, og flere «krevende» VF ble diskutert mht. typologi og arealinndeling/plassering. NB! Da vi la inn «påvirkningsgrad» i karakteriseringen i 2012 skulle det gjøres etter en 5-delt skala (lenke side 7). I den nye karakteriseringsveilederen fra 2018 benyttes kun 3-delt skala (lenke, side 29 for definisjon/bruk/kriterier). Alt som lå inne fra 2012 ble gjennomgått og «oversatt» fra en 5-delt og til en 3-delt skala da vi gikk gjennom Vann-Nett i forrige runde. Også miljømål ble diskutert, men pt. inngår fortsatt ikke egnethetskriterier (bakterier).</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forslag til <u>endring i VF</u> pt: «Flytte» lite delfelt N-Ø for Hurdalssjøen fra VF 002-1575-R og til 002-1566-R. Andre VF forblir som de nå står. FMOV oppfordres til å se særskilt på grytehullsjøene, men Huvo har ikke noe bedre forslag, utover at de bør kunne fremkomme på kartet i Vann-Nett når det «klikkes» på dem. Dvs. det bør vurderes om et «klikk» på en av grytehullsjøene gir svar på 3 lag: VF Elstad + VF Gardermoen + VF grytehullsjø-tilhørigheten (representativ). 2. Forslag til <u>endring for påvirkning</u>: VF 002-1540-R. Her bør 2 nye eldre demninger (mølledam og eldre industri) legges inn, men med <i>liten påvirkningsgrad</i>. 	<p>Hedvig</p> <p>Hedvig</p>

	<p>3. Forslag til <u>endring i miljøtilstand</u>: Det henvises til Huvo sitt forrige innspill til FM (sendes på nytt) for de VF som sannsynligvis må justeres manuelt. Umiddelbart ser de øvrige VF pt. ut til å være i riktig tilstand.</p> <p>4. Forslag til <u>endring i miljømål</u>: Hersjøen og VF Sentrumsbekkene utsettes til 2033, de øvrige som ikke når målet flyttes til/opprettholdes på 2027. Alle VF foreslås i «God» tilstand som miljømål, med mindre nye argumenter dukker opp.</p> <p>5. Hva som er miljømålet og hvem som fastsetter det for grunnvanns-VF må avklares av FM.</p> <p>6. Alle ser gjennom «sin» kommune om det er noe som bør endres fra dagens tekst på: Inndeling av VF, typologi, påvirkninger, og miljøtilstand. Frist for innspill til Helge er 14 dager, dvs. <u>innen 15.10</u>. Gå rett inn i Vann-nett/portal (lenke). Se gjerne oversikten over egne VF i excelarket som fulgte med innkallingen.</p> <p>7. Har dere nye, begrunnede forslag til endringer for miljømål, så send det til Helge <u>innen 15.10</u>.</p> <p>8. Etter at FM har oppdatert Vann-Nett, tas videre avklaringer og detaljer for inndeling/typologi/tilstand/påvirkning/miljømål i all hovedsak direkte av Hedvig og Helge.</p> <p>9. Forslag til <u>nye tiltak</u>: Den foreløpige lista som ble presentert i møtet over nye tiltak støttes. I tillegg legges inn «Bekjemping av kjempespringfrø» for de VF som er relevante. Forslag til nye tiltak som skal inn i 2. planperiode sendes til Helge <u>innen 15.10</u>, som så tar det inn i prosjektgruppa. Send særlig inn kjente forekomster av kjempespringfrø, da det er pt. ukjent. En oversikt over de nye tiltakene sendes så til økologigruppa når det er lagt inn, for en utsjekk.</p> <p>10. Økologigruppa mener at referansegruppa ble godt involvert i møtet i våres, og at det holder med en epost i høst for å få evt. innspill til det som ligger i Vann-Nett. Bør gjøres etter at mesteparten er oppdatert og ser riktig ut.</p>	<p>Helge, Hedvig</p> <p>Helge</p> <p>Hedvig</p> <p>Liv, Stig, Tor, Kjersti, Ada, Henrik</p> <p>Som over.</p> <p>Hedvig, Helge</p> <p>Alle</p>
7	<p>Forslag til nye oppgaver i arbeidsplanen/budsjettinnspill for Huvo for 2020 og videre</p> <p>Det som har blitt notert ned underveis av oppfølgingsoppgaver ble presentert.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <p>1. Den presenterte lista over oppgaver for Huvo videre støttes av økologigruppa.</p> <p>2. Tas inn i forslaget til arbeidsplan/budsjett for Huvo som diskuteres videre i prosjektgruppa, sammen med nye innspill gitt i sak 3.</p> <p>3. Evt. ytterligere forslag til oppgaver/budsjettbehov sendes til Helge <u>innen 15.10</u>, som tar det inn videre til prosjektgruppemøtet.</p>	<p>Helge</p> <p>Alle</p>
8	<p>Eventuelt</p> <p>Intet.</p>	
	<p>Neste møte</p> <p>Tid: Tirsdag 21. januar 2020. kl. 09.00 – 15.00.</p> <p>Sted: Ullensaker kommune.</p>	<p>Stig/Helge</p>

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

Ingen. Kun lenker i referatet.

Postadresse	Telefon	E-post
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	Telefaks	Internett
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		